

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประมวลและวิเคราะห์สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย จากกฤตภาค ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Document Research) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นวิธีการที่สำคัญ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ทำการศึกษาวิจัยนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากการจัดทำกฤตภาค ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคลำปาง และสถาบันวิจัยวิทยาลัยโยนก

ขนาดของข้อมูล

ขนาดของข้อมูลที่ทำการศึกษาได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมเนื้อหาสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย จากกฤตภาค จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง ตั้งแต่เดือนมกราคม 2540 จนถึงเดือนมิถุนายน 2541 จำนวน 800 ชิ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย เพื่อบันทึกความถี่ของข้อมูลลงในตารางดังกล่าว ซึ่งใน ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย ชื่อหัวเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตามกฎเกณฑ์ การกำหนดหัวเรื่องของงานห้องสมุด ดังนี้

ก. จำแนกตามประเภททรัพยากร

- ด้านทรัพยากรที่ดิน
- ด้านทรัพยากรป่าไม้
- ด้านทรัพยากรน้ำ
- ด้านทรัพยากรสัตว์ป่า
- ด้านทรัพยากรสัตว์น้ำ
- ด้านทรัพยากรพลังงาน
- ด้านการท่องเที่ยว

- ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม
 - ด้านปรากฏการณ์
 - ด้านประชากร
 - ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ข. จำแนกตามพื้นที่
- ค. จำแนกตามเวลา
- ง. จำแนกตามเหตุการณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้การรวบรวมข้อมูลจากกฤตภาคในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง จำนวน 2 แห่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยในฐานะที่ทำหน้าที่หัวหน้างานห้องสมุดและบรรณารักษ์ ได้จัดทำกฤตภาคเพื่อให้บริการผู้ใช้ห้องสมุดอยู่แล้ว และในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ได้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ทุกคน ทุกคนจะต้องรู้และศึกษาจึงได้เน้นการจัดทำกฤตภาคทางด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2540 เป็นต้นมา โดยได้จากการตัดบทความที่มีคุณค่าแก่การศึกษา ค้นคว้า จากหนังสือพิมพ์เก่าที่ไม่ใช่แล้ว มาจัดทำกฤตภาคและให้หัวเรื่องไว้ที่ตรงมุมขวาด้านบนของกฤตภาคส่วนที่มุมล่างซ้ายของกฤตภาคลงรายละเอียดของบรรณานุกรม เพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำไปอ้างอิงได้ จากนั้นนำกฤตภาคมาแยกเข้าแฟ้ม ตามหัวเรื่องทางด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สะดวกในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล
2. ทำหนังสือ จากบัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงหัวหน้าสถานศึกษาทั้ง 4 แห่ง คือ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคลำปาง อธิการบดีวิทยาลัยโยนก อธิการบดีสถาบันราชภัฏลำปาง และอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตลำปาง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ติดต่อหัวหน้างานห้องสมุดและบรรณารักษ์โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ตลอดจนขอข้อมูลกฤตภาค เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมไทย
4. จากการติดต่อสอบถามและสัมภาษณ์หัวหน้างานสถาบันราชภัฏลำปาง ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตลำปาง และห้องสมุดวิทยาลัยโยนก ปรากฏว่างานห้องสมุด ยังไม่ได้จัดทำกฤตภาคในปี 2540 - 2541 แต่ที่วิทยาลัยโยนกได้มี

การจัดทำกฤษฎีกาที่สถาบันวิจัยวิทยาลัยโยนก ผู้วิจัยจึงได้ข้อมูลจาก 2 แห่งเท่านั้น คือ ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคลำปางและสถาบันวิจัยวิทยาลัยโยนก

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากสถาบันวิจัยวิทยาลัยโยนก ผู้วิจัยได้ขออนุญาตถ่ายเอกสาร กฤษฎีกาที่เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมไทย ใช้เวลาดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 1 วัน
6. รวบรวมกฤษฎีกาทางด้านสิ่งแวดล้อมไทย จากห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคลำปาง และสถาบันวิจัยวิทยาลัยโยนก
7. จำแนกหมวดหมู่กฤษฎีกาและให้หัวเรื่อง ตามกฎเกณฑ์การกำหนด หัวเรื่อง ของงานห้องสมุด
8. แยกเพิ่มข้อมูลตามลำดับหัวเรื่อง ภายใต้อันดับหัวเรื่อง 12 หัวเรื่อง
9. เก็บข้อมูลโดยใช้ตารางวิเคราะห์ ตามตารางในหน้า 31

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ซึ่งมีลำดับขั้นในการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยอ่านกฤษฎีกาจำนวน 1 บทความจบ ลงความเห็นเกี่ยวกับใจความสำคัญของเนื้อหาจากกฤษฎีกานั้น ๆ โดยขีดรอยคะแนนให้หนึ่งขีด ให้ตรงกับหัวเรื่องที่กำหนดไว้
2. จากบทความกฤษฎีกาจำนวน 1 บทความ ผู้วิจัยขีดรอยคะแนนให้ 1 ขีดเท่านั้น กรณีบทความที่นำเสนอเนื้อหาหลายประเด็น ผู้วิจัยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของผู้เขียนบทความสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเป็นหลัก
3. กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเนื้อหา บทความกฤษฎีกาคลุ่มเครือ ไม่สามารถแยกเนื้อหาให้ตรงกับประเด็นได้ ผู้วิจัยรวบรวม เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาตัดสิน
4. ผู้วิจัย ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากกฤษฎีกาตามลำดับหัวเรื่องในแต่ละเพิ่ม โดยการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญของแต่ละบทความในแต่ละหัวเรื่อง และใช้วิธีการนำเสนอโดยการพรรณนา ตลอดจนโยงความสัมพันธ์ตามหัวเรื่องของการจัดหมวดหมู่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย ตรวจสอบอีกครั้ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายปริมาณเนื้อหาสิ่งแวดลอมไทย จากกฤตภาค ในแต่ละ
หัวเรื่อง ใช้การระบุความถี่และหาค่าร้อยละ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

